

Kritični razmislek glede stanja okolja in pogled v prihodnost

Lučka Kajfež Bogataj
Univerza v Ljubljani

Okoljski problemi v Sloveniji

- Zrak (onesnaženost z O_3 , z delci PM10 in PM2.5)
- Gozd (gozdovi so zastarani, obnova prepočna, gozdov kot ponora ogljika ogrožen)
- Pozidava
- Ekološki odtis
- **Nepripravljenost na podnebne spremembe**

Poglavitni vzroki za probleme

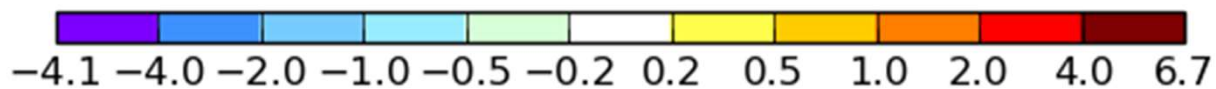
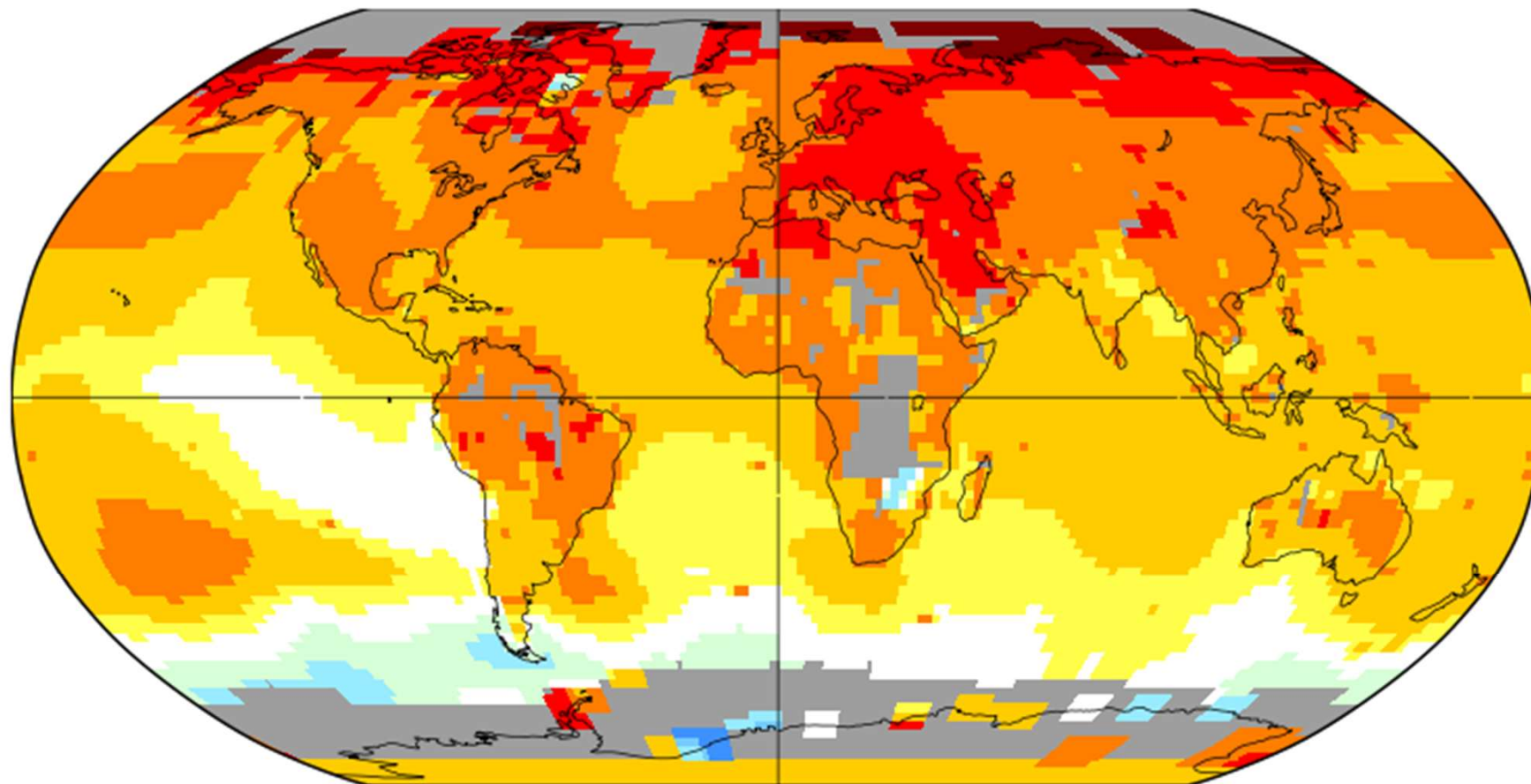
- **Energetika:** intenzivnost, prenizek delež OVE v rabi goriv, energetske neučinkoviti sistemi
Finančne spodbude, ki so v nasprotju s cilji zmanjševanja izpustov TGP
- **Promet:** neustrezni obseg in sestava potniškega in blagovnega prevoza in prometa
Neuspešno zaračunavanje realnih prometnih stroškov
- **Kmetijstvo**

Površje Zemlje se je v zadnjih 50 letih že precej ogrelo

Annual J-D

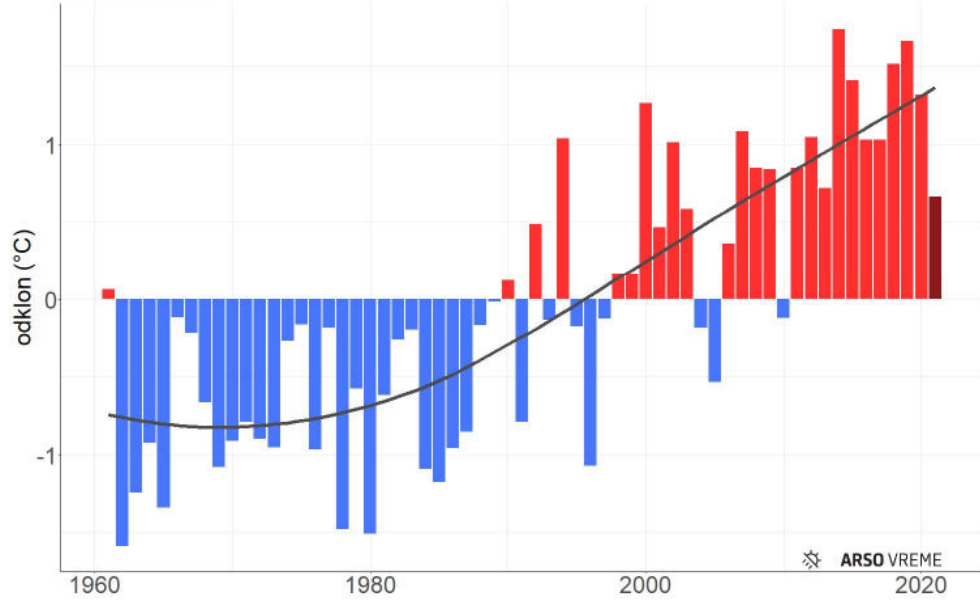
L-OTI(°C) Change 1973-2022

0.89

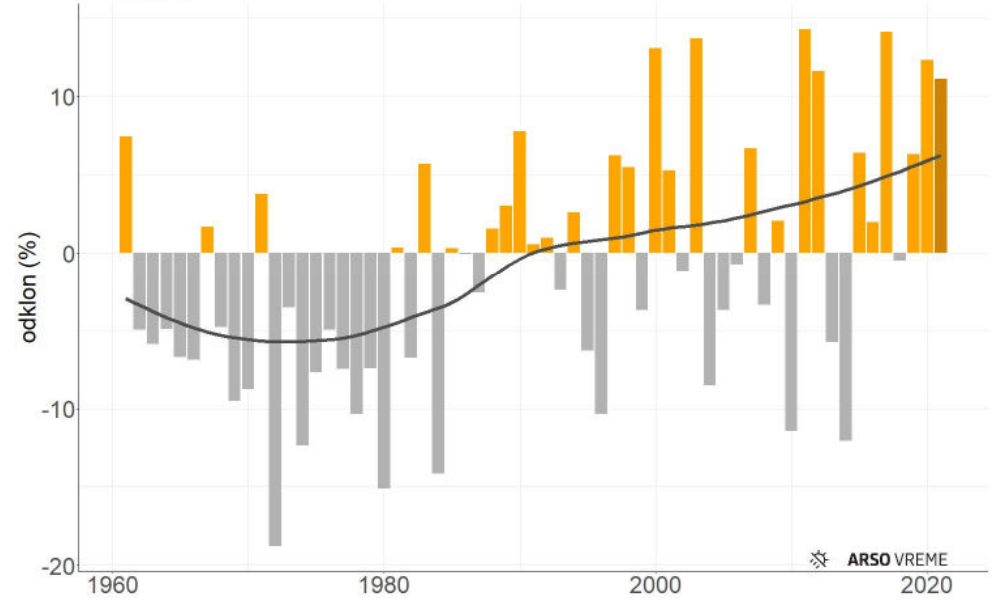
Povprečna temperatura zraka (referenca 1981–2010)

Leto 1961–2021

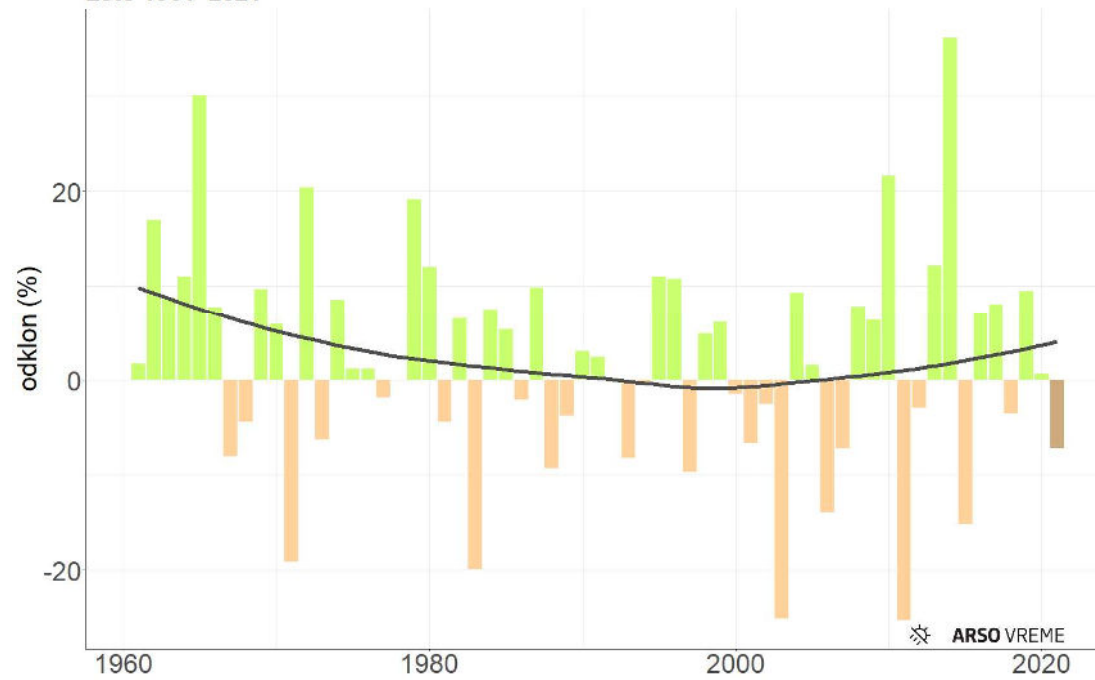
Trajanje sončnega obsevanja (referenca 1981–2010)

Leto 1961–2021

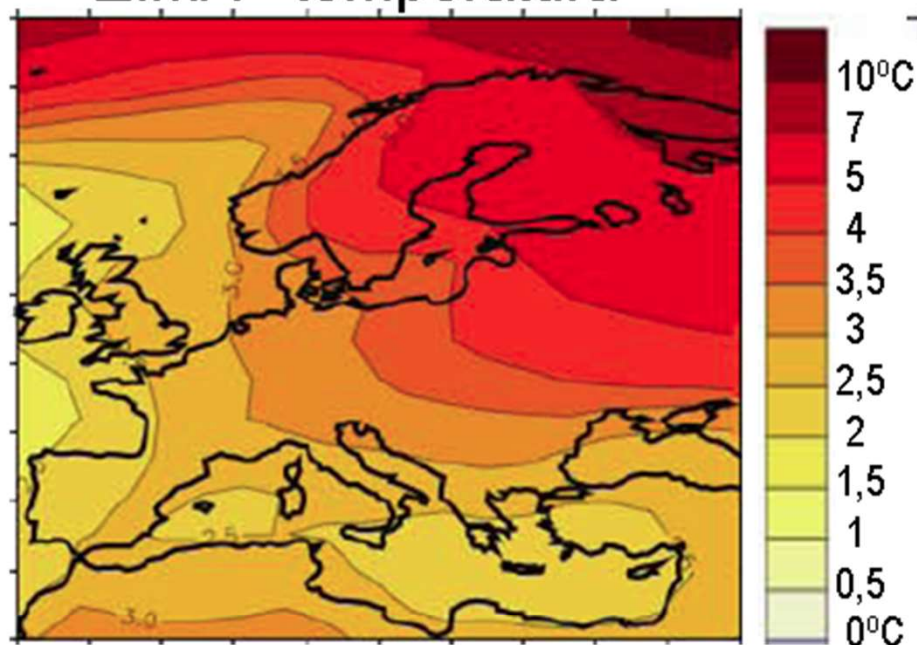
Višina padavin (referenca 1981–2010)

Leto 1961–2021

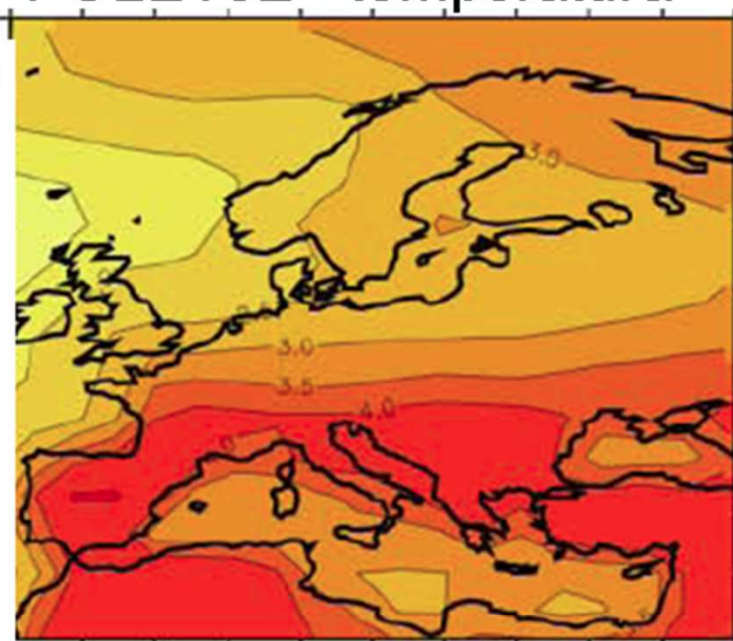

Sprememba temperature zraka in padavin do konca stoletja

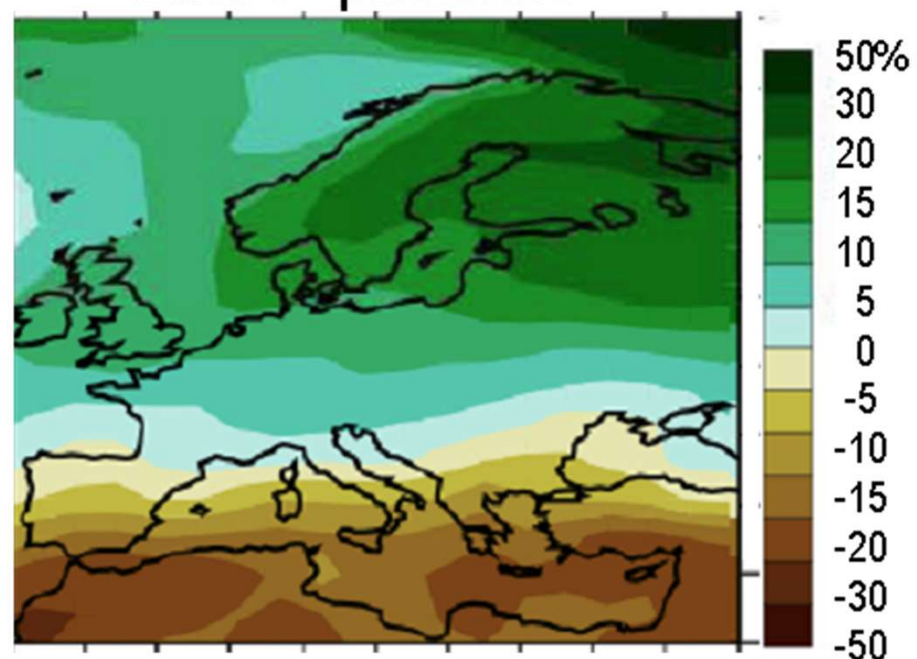
ZIMA - temperatura

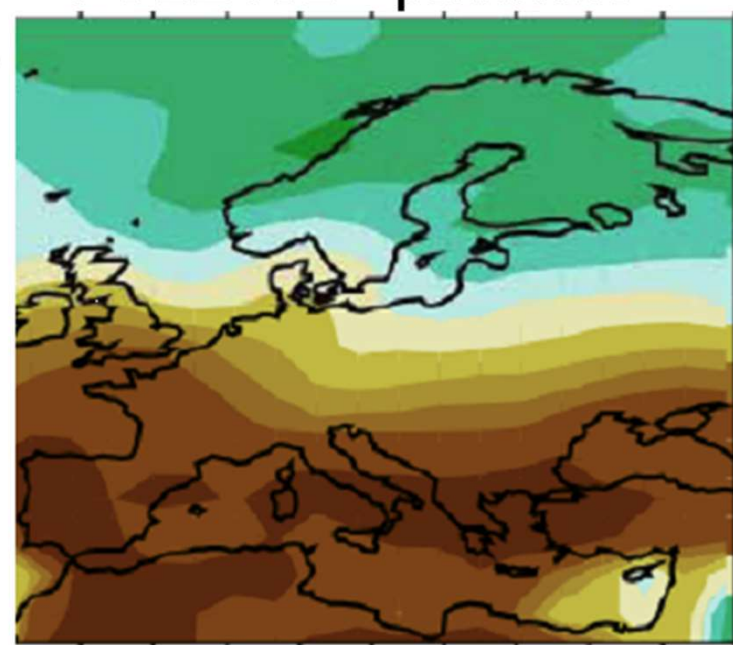
POLETJE - temperatura

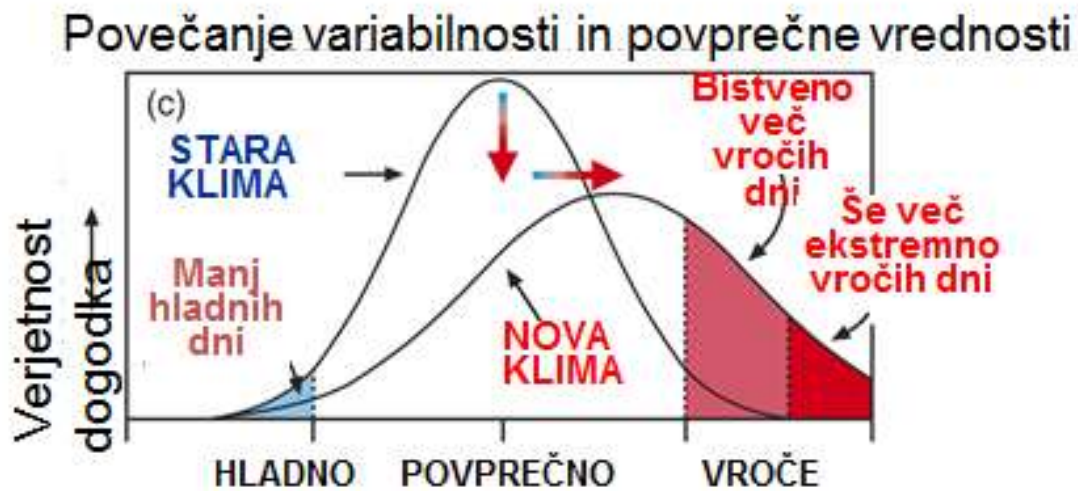
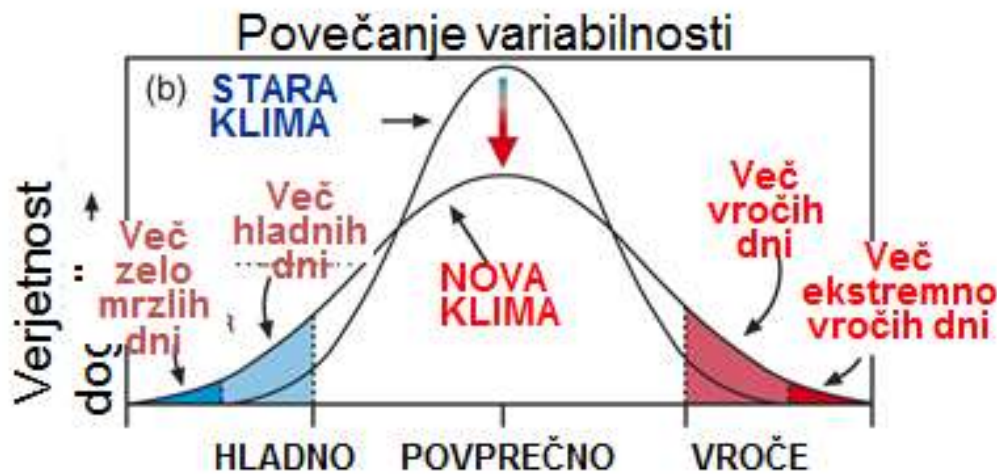
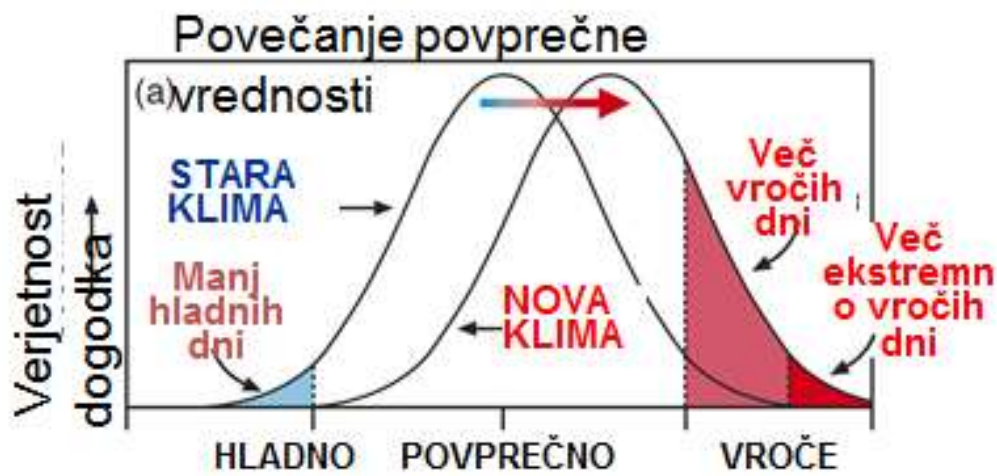

ZIMA - padavine

POLETJE - padavine

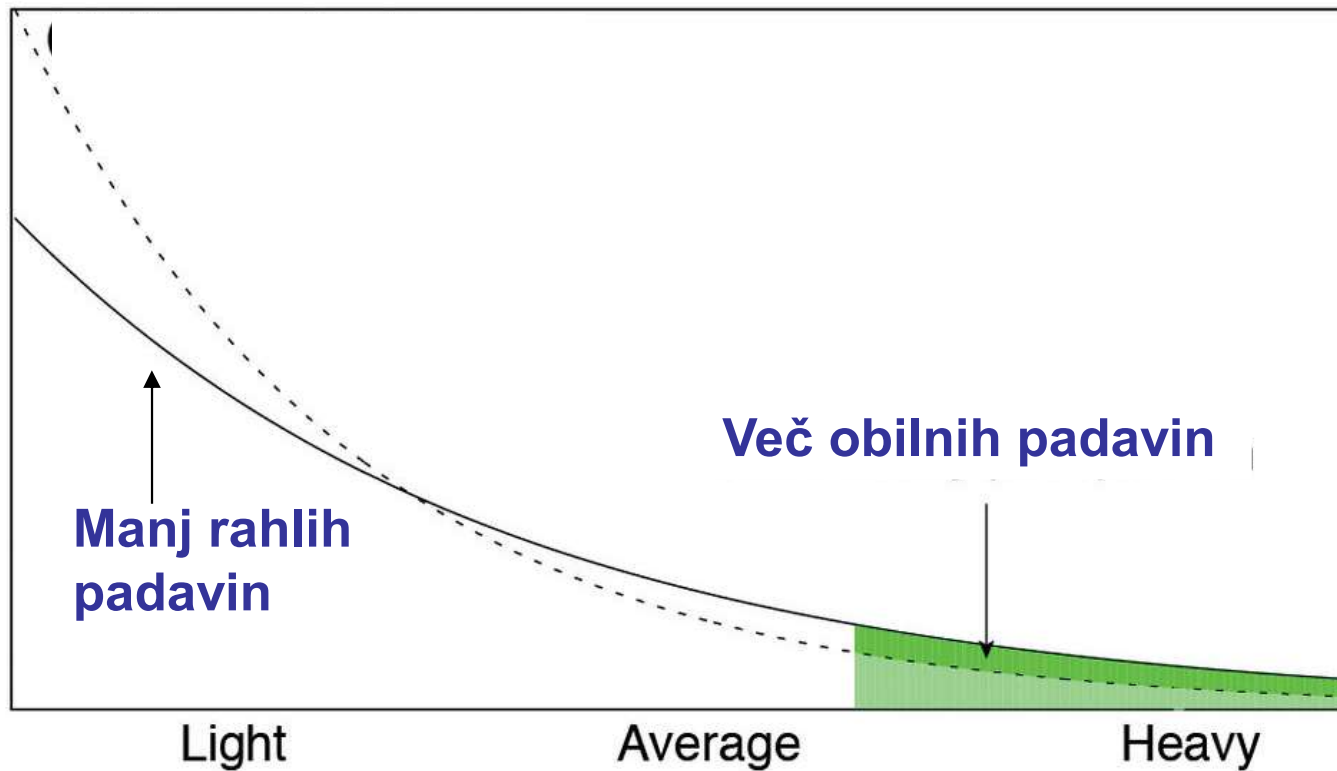

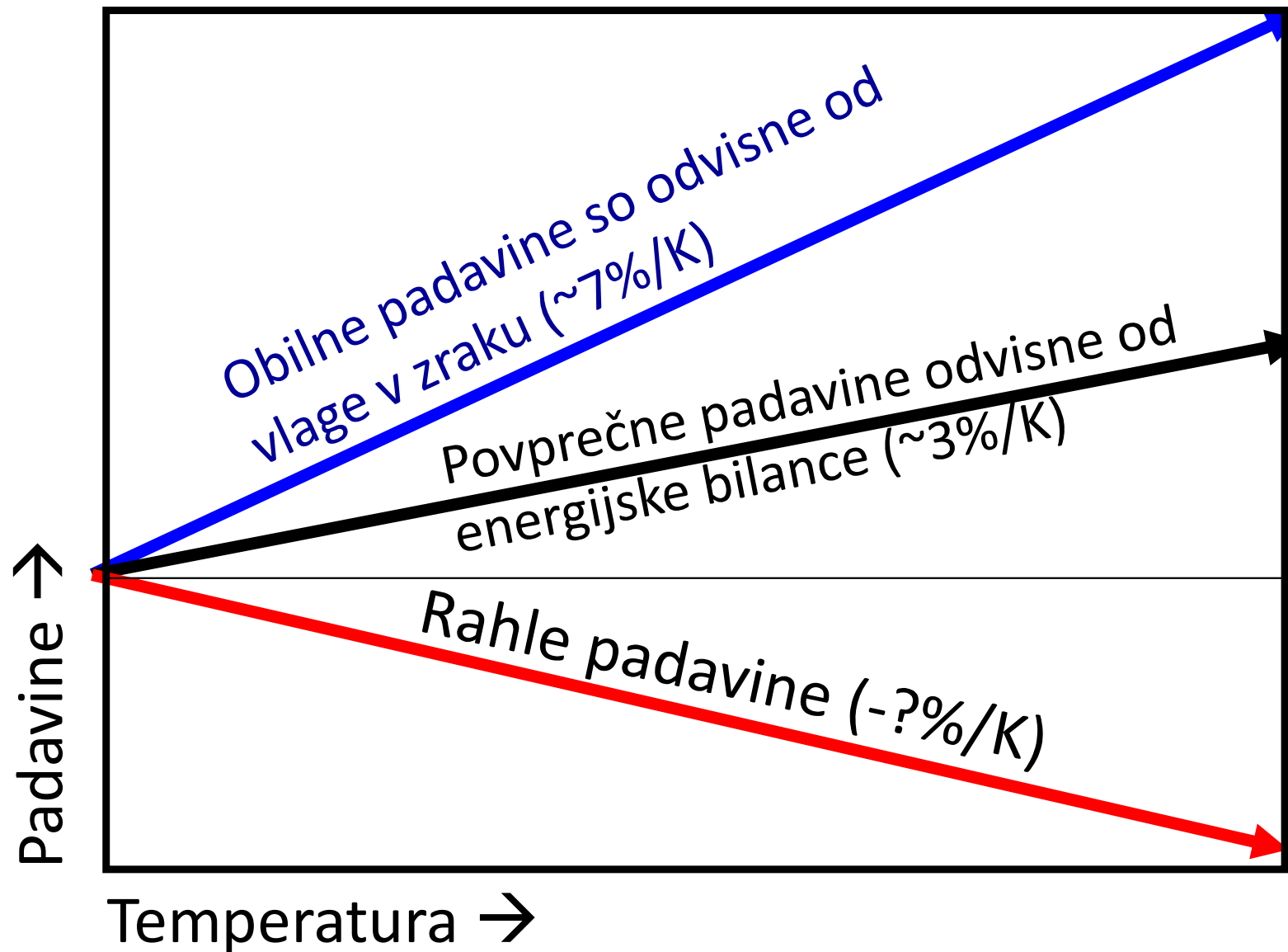
Najbolj nas
že lahko
skrbijo
ekstremi

Najbolj nas lahko skrbijo ekstremi

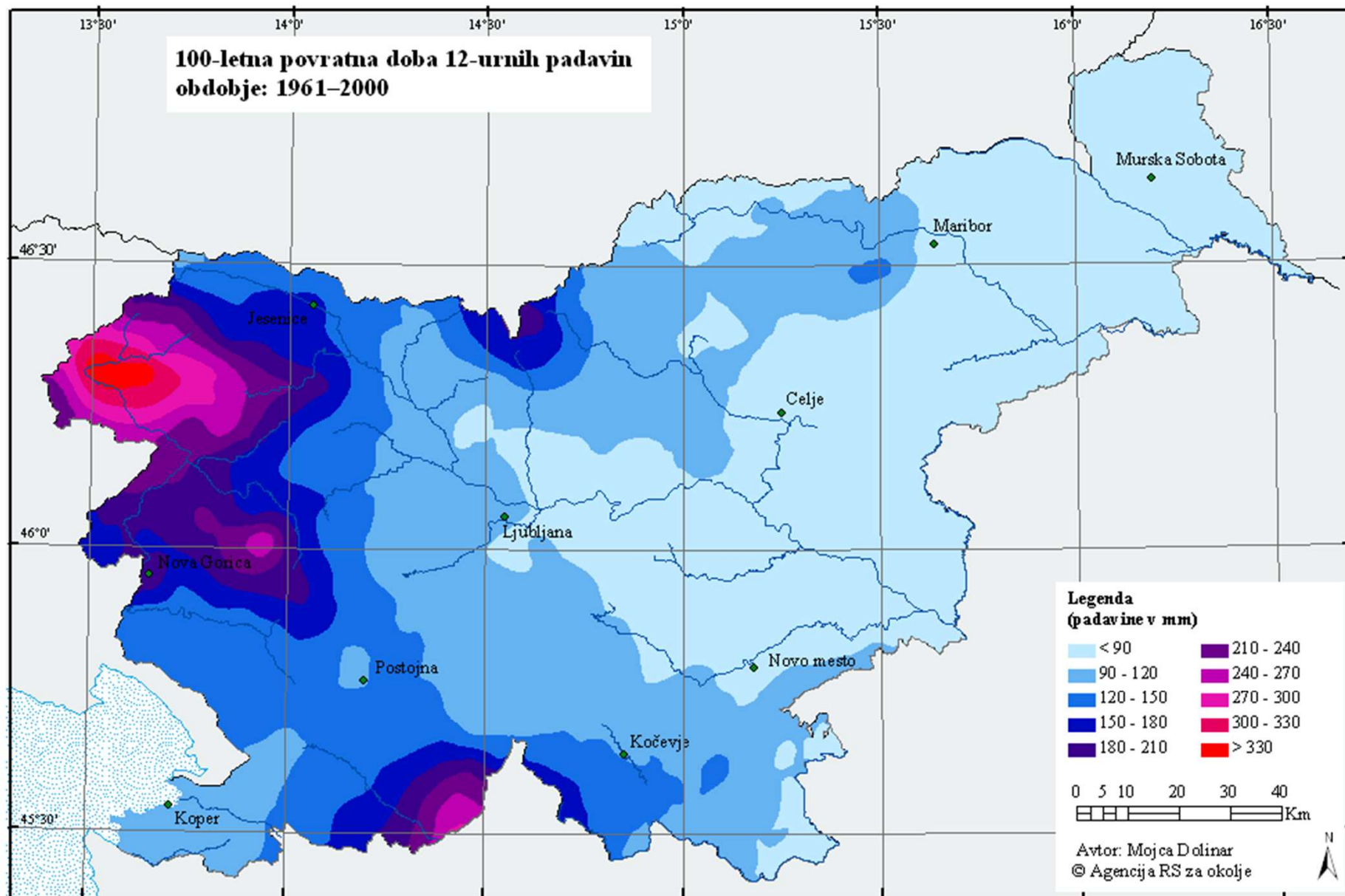
PADAVINE

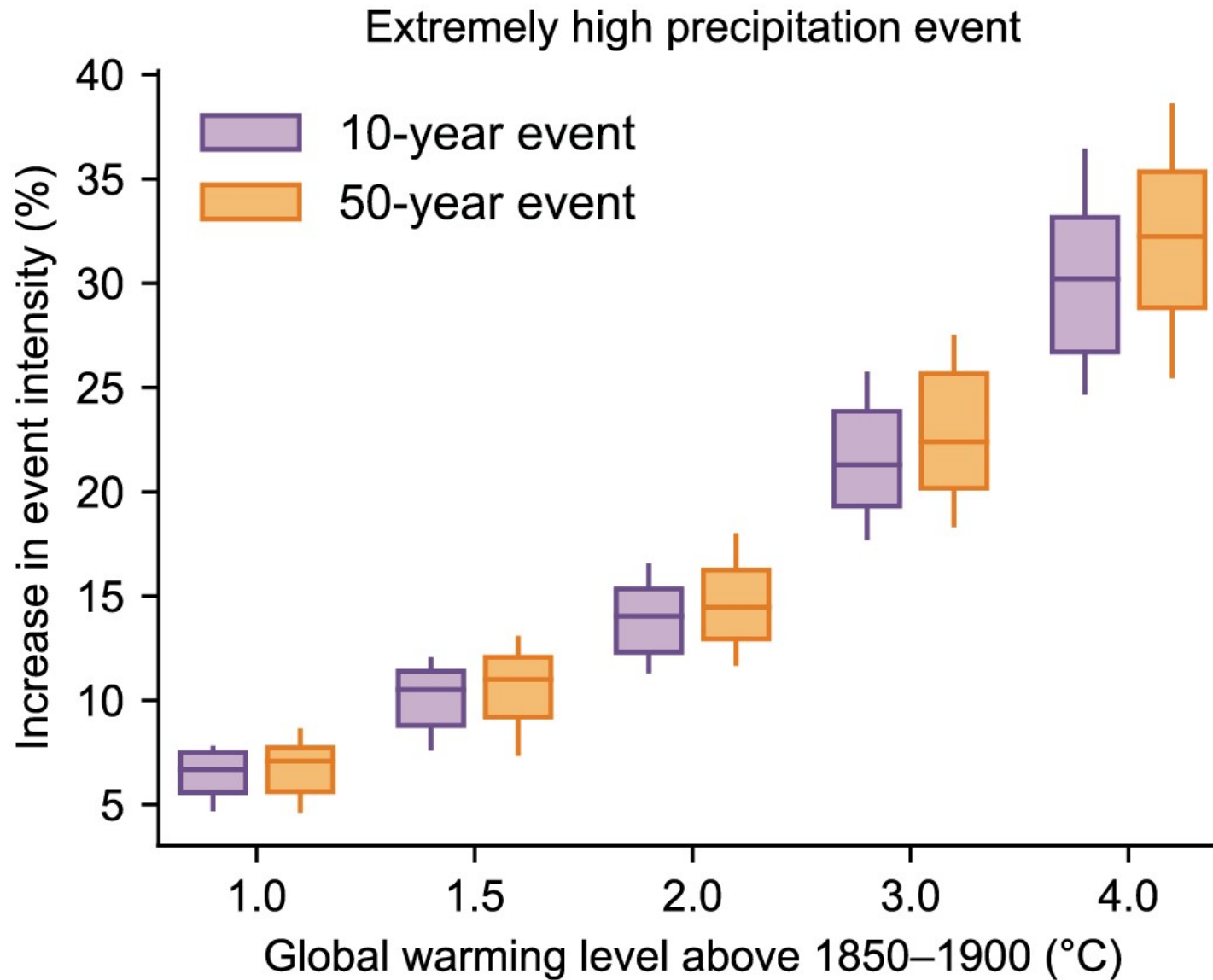
Povezava med naraščanjem temperature zraka in padavinami: pričakovane razlike med vrstami padavin

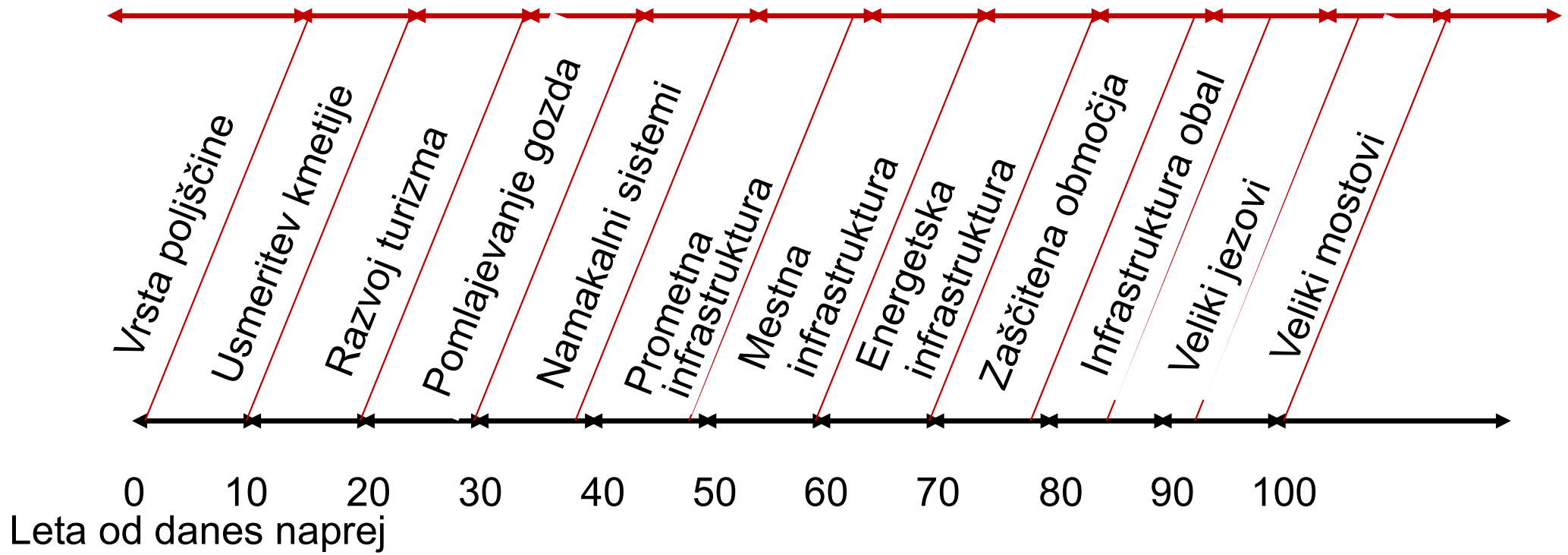
Stari izračuni žal ne veljajo več

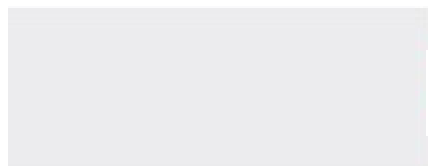
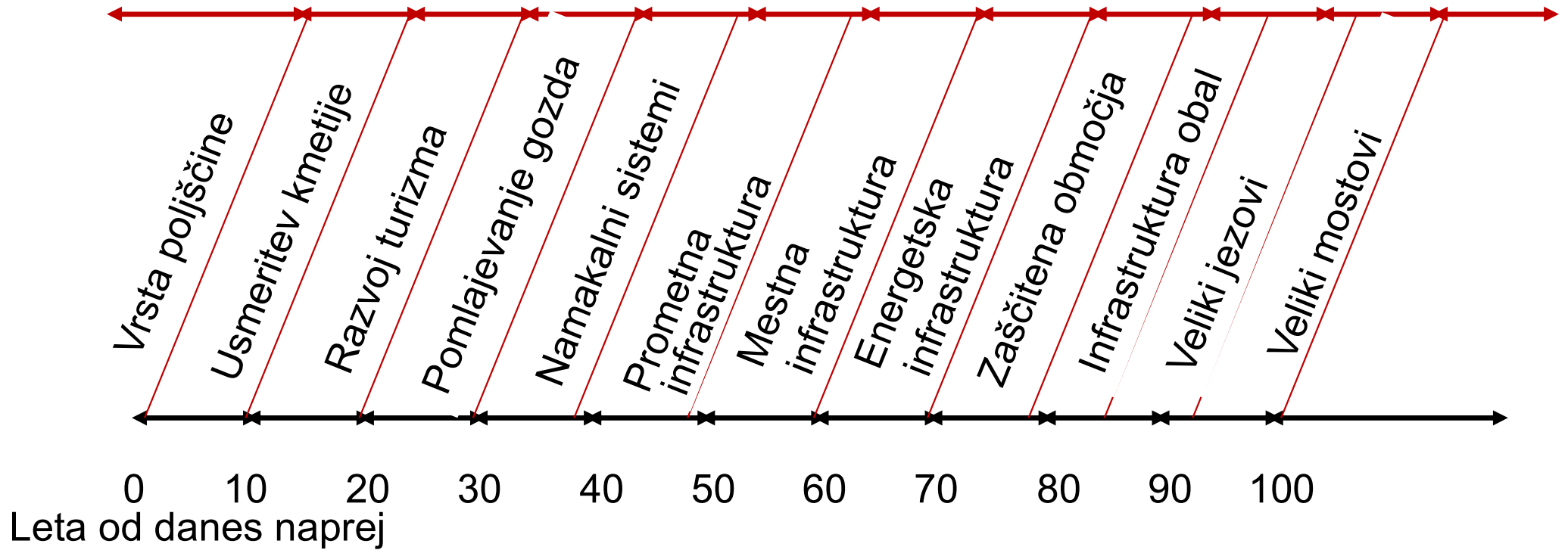
Povečanje intenzivnosti maksimalnih dnevni padavin

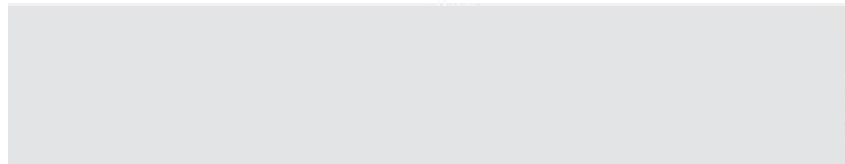
Današnje odločitve oblikujejo prihodnost

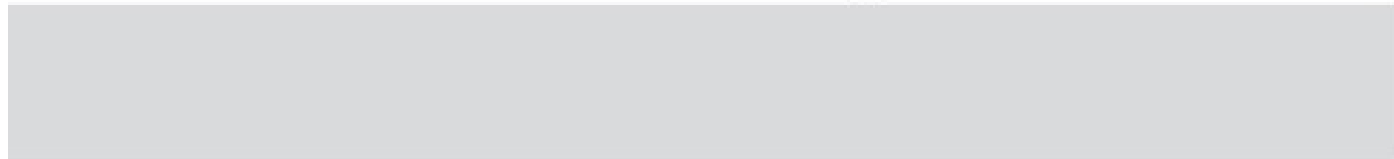
Današnje odločitve oblikujejo prihodnost

Najmanj 2°C topleje

Možno ogrevanje za 4°C

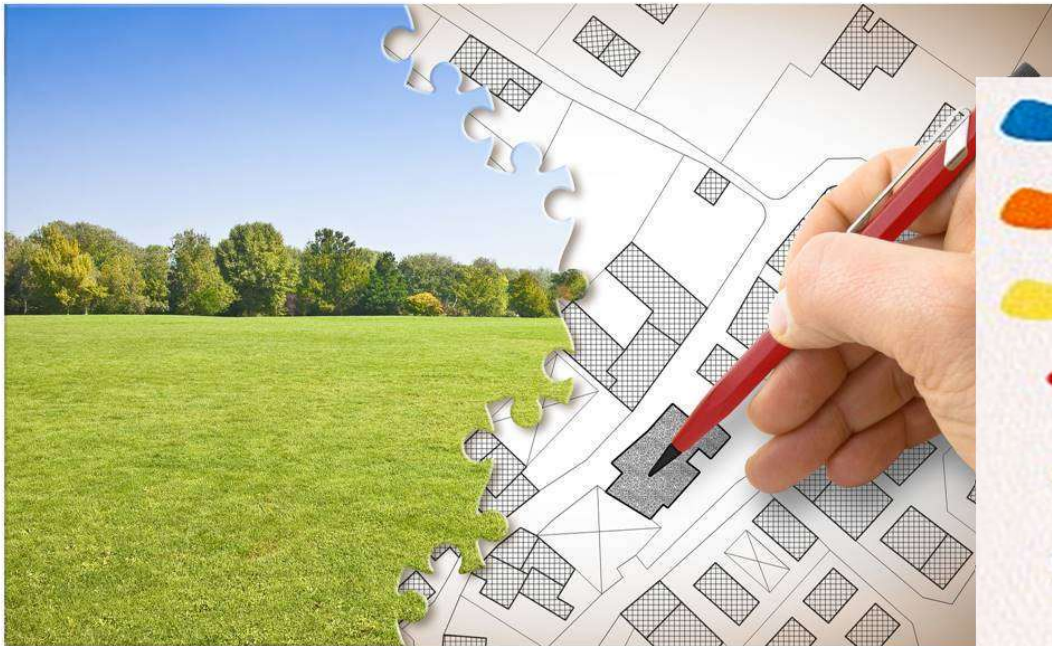
Možen dvig morja za 1 m

NAMEN PRILAGAJANJA

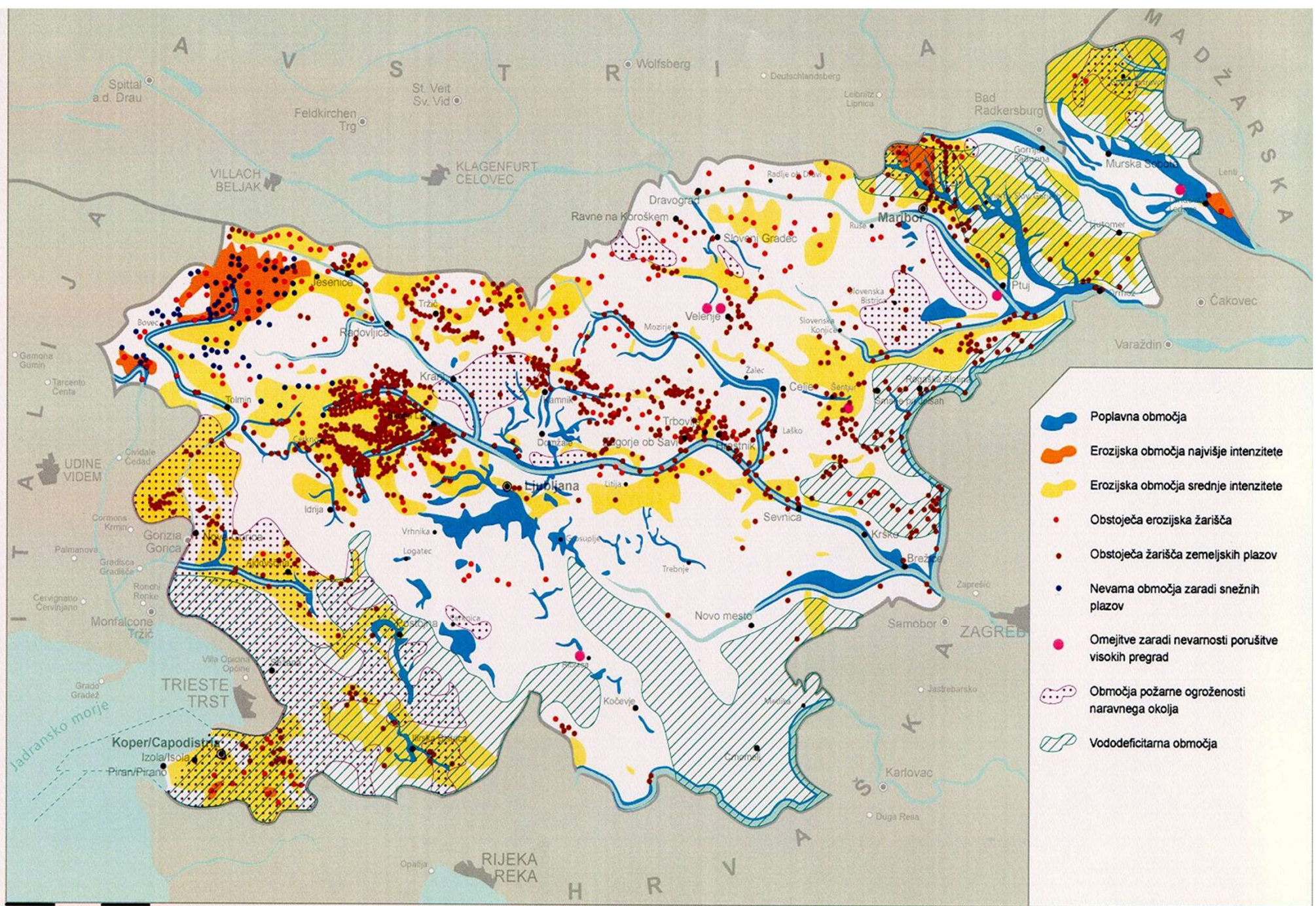
Namen prilagajanja je zmanjšati tveganje in škodo zaradi **sedanjih** in **prihodnjih škodljivih** učinkov podnebnih sprememb, in sicer na način, ki je stroškovno učinkovit ali izkorišča možne koristi.

Prostorsko načrtovanje je pomemben instrument za prilagajanje podnebnim spremembam.

Kaj nam grozi že brez podnebnih sprememb?

	Poplavna območja
	Erozijska območja najvišje intenzitete
	Erozijska območja srednje intenzitete
	Obstoječa erozijska žarišča
	Obstoječa žarišča zemeljskih plazov
	Nevarna območja zaradi snežnih plazov
	Omejitve zaradi nevarnosti porušitve visokih pregrad
	Območja požarne ogroženosti naravnega okolja
	Vododeficitarna območja

- Poplavna območja
- Erozijska območja najvišje intenzitete
- Erozijska območja srednje intenzitete
- Obstoječa erozijska žarišča
- Obstoječa žarišča zemeljskih plazov
- Nevarna območja zaradi snežnih plazov
- Omejitve zaradi nevarnosti porušitve visokih pregrad
- Območja požarne ogroženosti naravnega okolja
- Vododeficitarna območja

Meja na morju med RS in RH je prevzeta po pogodbi o skupni državni meji med RS in RH (priloga 1), ki sta ga 19.07.2001 potrdili obe vladi, 20.07.2001 pa je bil parafiran s strani vodij pogajalskih skupin.

Vir: Strokovne podlage SPRS

Kartografska podlaga: MOPE - UPP, MOPE - GURS, GZ, 2003
Kartografska obdelava: MOPE, maj 2004

Publikacijska karta št.9 k poglavju III.3.3.8

Razvoj krajine

Prostorske omejitve za razvoj

Strategija prostorskega razvoja
Republike Slovenije

Klimatsko varna gradnja

- Klimatološki scenariji
- Gradbeni standardi
- Zakonodaja

Zelo konkretna vprašanja za

- **Kmetijstvo** (suše, škodljivci-gozd, vročinski stres)
- **Prostorsko načrtovanje** (kategorizacija območij klimatske ogroženosti)
- **Zdravstvo** (vročina, nove bolezni)
- **Gospodarstvo** (ranljivost npr. turizma, vloga zavarovalniške politike)
- **Infrastrukturo** (zelena infrastruktura, ranljivost energetskega sistemov, asfalti, tiri, dvig morske gladine)
- **Izobraževalni in raziskovalni sistem**

Potrebni instrumenti za prilagajanje

- **Izobraževalni in informacijski** (ozaveščanje javnosti ter strokovni in znanstveni razvoj...)
- **zakonodaja** (zakoni in podzakonskih akti, predpisi, standardi, mednarodni sporazumi)
- **finančni in tržni instrumenti** (koncesije, dovoljenja, davki...)
- **politični** (okoljsko upravljanje sistemov, povezovanje politik, razvoj ukrepov, ki zmanjšujejo ranljivost).

PROBLEM INSTITUCIJE ?

Evropska platforma za prilagajanje podnebjju

(European Climate Adaptation Platform, CLIMATE-ADAPT)

<http://climate-adapt.eea.europa.eu/>

The screenshot shows the homepage of the Climate-ADAPT website. At the top, there is a navigation bar with the logo 'Climate ADAPT' and the tagline 'SHARING ADAPTATION INFORMATION ACROSS EUROPE'. To the right of the logo is a search bar and links for 'Help' and 'My Climate-ADAPT'. Below the navigation bar is a main banner area with a background image of a forest. A central text box titled 'About Climate Change Adaptation in Europe' provides an overview of the platform. Below this, there are six icons representing different features: 'Getting Started', 'Search the Database', 'EU Sector Policies', 'Country Profiles', 'Case Studies', and 'Adaptation Support Tool'. A large blue section titled 'Are you new to Climate-ADAPT?' contains three video thumbnails with play buttons, each corresponding to a different level of adaptation strategy: 'LOCAL', 'NATIONAL or REGIONAL', and 'TRANSNATIONAL'. At the bottom, there are four distinct boxes: 'Share your information', 'Covenant of Mayors for Climate & Energy', 'News Events' (listing 'European State of the Climate 2018...' and 'Policy brief on weather worries...'), and 'Newsletter RSS feed' (with a 'Check the European Climate Adaptation Newsletter...' link).

SKLEP

Podnebne spremembe prinašajo nova tveganja

- **Fizična** (poplave, suše, plazovi, nove bolezni)
- **Socialna** (migracije, civilna nepokorščina)
- **Ekonomska** (spremembe trgov, zalog, davkov, nihanja cen)
- **Politična** (nestabilnost, vojne za vodo, okoljski terorizem)

Ali smo na to v Sloveniji (in EU?) dovolj pripravljeni?